

Palvelusetelin käyttöönotto vanhusten päivätoimintapalveluissa ja palvelusetelin arvon määrittäminen

298/31.312/2021

HL 01.06.2021 § 80

Kemijärven kaupungilla on ollut käytössä palveluseteli vanhusten tehostetussa palveluasumisessa 1.10.2017 alkaen ja sitä on laajennettu myös kotihoidon palveluihin vuonna 2019.

Kemijärven kaupungin ikäihmisten palvelusetelin sääntökirja on laadittu siten, että siinä on yhteinen yleinen osa ja erikseen palvelukohtaiset osiot. Sääntökirjassa esitetään Kemijärven kaupungin palvelusetelikäytäntö, jonka määräyksiä yksityisen palveluntuottajan tulee noudattaa toiminnassaan. Sääntökirjaa noudatetaan silloin, kun kunta järjestää asiakkaalleen palveluja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisesti. Sääntökirjassa määritellään kunnan ja palveluntuottajan tehtävät, oikeudet, velvollisuudet, vastuut ja asiakkaan asema.

Palvelusetelin käyttö on tarkoitus laajentaa myös vanhusten päivätoimintapalveluun.

Vanhusten päivätoimintapalvelu on järjestetty tähän saakka useiden vuosien ajan kaupungin omana toimintana. Palvelu on ollut erittäin suosittu ja se on koettu tarpeelliseksi ikääntyneiden kuntalaisten ja omaishoitajien keskuudessa.

Päivätoiminta ei ole lakisääteistä toimintaa, mutta se on yksi keino tukea vanhusten kotona asumista mahdollisimman pitkään ja välttää tarvetta siirtyä ympärivuorokautisen hoidon piiriin.

Päivätoiminta on ennaltaehkäisevää ja kuntoutumista edistävää toimintaa. Tarkoituksena on edistää ikääntyneen kotona asumista ja ehkäistä sosiaalista eristäytymistä. Tavoitteena on tukea muistisairaiden ja/tai omaishoitajan hoitamien asiakkaiden kotona asumista, omatoimisuutta ja kykyä selviytyä itsenäisesti tai tuen avulla. Lisäksi päivätoiminta tukee omaisten ja omaishoitajien jaksamista.

Päivätoiminta ei ole ollut toiminnassa keväästä 2020 lähtien johtuen koronapandemiasta ja sen aiheuttamista kokoontumis- ja liikkumisrajoituksista. Päivätoiminnan sulun negatiivinen vaikutus on ollut nähtävissä kotihoidon asiakkaiden toimintakyvyn alenemana ja mm. kotihoidon palvelutarpeen kasvuna.

Nyt kun palvelun voisi aloittaa uudelleen koronarajoitusten salliessa, ongelmana on työntekijäpula. Päivätoiminnassa on työskennellyt kerrallaan osa-aikainen viriketyöntekijä ja 2 kotihoidon työntekijää, jotka on nyt jouduttu vakavien

resurssivajeiden vuoksi ohjaamaan kenttätyöhön kotihoitoon.

Työntekijäresursseihin ei ole odotettavissa paranemista, kun hoitohenkilökunnan eläköityminen kasvaa tulevina vuosina. Jo nyt on vaikeuksia saada vakituisia toimia täytettyä.

Yksi tehostetun palvelusasumisen paikan kustannus kunnalle on tällä hetkellä noin 40 000€/vuosi. Jos yhdenkin asiakkaan toimintakykyä saadaan tuettua päivätoiminnan avulla ja näin siirrettyä ympärivuorokautisen hoidon tarvetta, koituu siitä säästöä kunnalle.

Vuonna 2019 päivätoiminta oli toiminnassa koko vuoden, lukuun ottamatta kesä- ja joulutaukoa. Palvelun piirissä oli yhteensä 68 asiakasta. Yhden päivätoiminta-asiakkaan laskennallinen kustannus vuonna 2019 kunnalle oli 1745,20 €/vuosi. Asiakaskäyntejä oli 2 182 kpl. Asiakasmaksu päiväpalvelusta oli vuonna 2019 17,60€/käynti ja omaishoidettavan asiakasmaksu 11.40€/käynti. Vuonna 2019 nettomenot (kokonaiskulut – asiakasmaksutulot) olivat yhteensä 118 673€. Asiakaskäynnin hinnaksi muodostui 54,39€/käynti/asiakas.

Useissa kunnissa vanhusten päivätoimintapalvelua tarjotaan palvelusetelillä. Palvelusetelin käyttöönotto vapauttaisi kotihoidon välittömään asiakastyöhön kahden työntekijän resurssin. Kun päivätoiminnan kohderyhmänä ovat ensisijaisesti jo säännöllisen kotihoidon piirissä olevat asiakkaat, helpottaisi se myös osaltaan kotihoidon kokonaistilannetta, kun päivätoimintapäivänä kotikäynnin tarvetta ei ole joko lainkaan tai esimerkiksi päiväkäynti ei ole tarpeen.

Pääsääntöisesti niissä kunnissa, joista löytyi netistä tietoa päivätoiminnan palvelusetelistä, oli päivätoiminnan palveluseteli kiinteähintainen, arvoltaan 50 - 65€/käynti/asiakas.

Vanhusten päivätoimintapalvelun palveluseteli esitetään käyttöönotettavaksi kiinteähintaisena, arvo 50€/asiakas/käynti vuodelle 2021-2022 huomioiden vuoden 2019 kustannuslaskelma ja palveluntuottajan mahdollisuus periä palvelusetelin arvon ylimenevän osa asiakkaalta. Omavastuuosa ei saa kuitenkaan olla suurempi kuin hyvinvointilautakunnan vahvistama kunnan oma päiväkeskusmaksu, joka vuonna 2021 on 18€/käynti. Palveluseteli myönnettäisiin pääsääntöisesti 1 käyntikerta viikkoa kohden.

Sääntökirja on voimassa toistaiseksi astuen voimaan 1.9.2021.

Liitteenä 3 olevaan sääntökirjaan on lisätty kappale 13 Päivätoiminta, sivu18. Muita muutoksia ei sääntökirjaa ole tehty.

(Hoiva- ja hoitotyönjohtaja Päivi Piisilä, 040 480 6093)

Päätösehdotus (palvelualuejohtaja): Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä vanhusten päivätoimintapalvelun palvelusetelin käyttöönoton ja **liitteenä 3** olevan 1.9.2021 voimaan tulevan Kemijärven kaupungin vanhusten palvelusetelin sääntökirjan sekä hyväksyy päivätoimintapalvelun kiinteähintaisen palvelusetelin arvoksi 50 €/käynti/asiakas vuosille 2021-2022.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi: Hoiva- ja hoitotyönjohtaja Piisilä